

Vejledning om udtræden af den økonomi- ske regulering

Januar 2020

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Vejledning om udtræden af den økonomisk regulering

**Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Forsyningssekretariatet**

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Vejledningen er udarbejdet af Forsyningssekretariatet

Januar 2020

Indhold

Kapitel 1	5
Indledning.....	5
1.1 Indledning.....	5
Kapitel 2	6
Hvornår er et vandselskab forbrugerejet?	6
2.1 Hvornår er et vandselskab forbrugerejet?	6
2.2 Vandselskab ejet af andre vandselskaber i fællesskab	6
Kapitel 3	8
Hvordan kan der træffes beslutning om at udtræde?	8
3.1 Beslutning skal ske efter vandselskabets regler om en vedtægtsændring.....	8
3.2 Vandselskaber, der er ejet af flere forbrugerejede vandselskaber	8
3.3 Oplysningspligt til forbrugerne inden der træffes beslutning	8
3.4 Metode for opgørelse af faktiske driftsomkostninger (FADO).....	9
3.5 Metode for opgørelse af henlæggelser	9
Kapitel 4	12
Hvordan anmodes der om at udtræde?	12
4.1 Anmodning skal sendes til Forsyningssekretariatet.....	12
4.2 Hvilke oplysninger og dokumentation skal medsendes?	12
4.3 Genindtræden	13
4.4 Særligt for vandselskaber hvis årlige debiterede vandmængde kommer over 200.000 m ³	13

Kapitel 1

Indledning

1.1 Indledning

Denne vejledning er rettet mod forbrugerejede vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde på mellem 200.000 m³ og 800.000 m³.

Fra den 1. januar 2020 er det muligt for jeres forbrugere at beslutte, at selskabet skal træde ud af den økonomiske regulering i vandsektorloven. Ved en udtræden vil vandselskabet blive undtaget fra bestemmelserne i vandsektorlovens § 4 om benchmarking, § 6 a om regnskabsmæssige kontrolrammer og § 10 om betaling til Forsyningssekretariatet.¹ Endvidere vil et vandforsyningselskab, der træder ud af den økonomiske regulering, også træde ud af selskabsskattepligten, hvis de øvrige betingelser i § 3, stk. 1, nr. 4 a i selskabsskatteoven² er opfyldt.

De forbrugerejede vandselskaber med en debiteret vandmængde under 800.000 m³, der træder ud af den økonomiske regulering i vandsektorloven, vil således ikke længere få en økonomisk ramme. Men vandselskabet vil fortsat være omfattet af hvile-i-sig-selv-princippet efter vandforsyningslovens § 52 a.³ Der må derfor efter en eventuel udtræden stadig ikke opkræves mere fra forbrugerne end de nødvendige omkostninger til vandselskabets forsyningsaktivitet, og opkrævede midler må ikke anvendes til andre formål end forsyningsaktivitet. Kommunalbestyrelsen skal endvidere fortsat godkende vandselskabets takster.⁴ Læs også om betydningen af en udtræden i "Orientering til forbrugerne – Mindre vandselskaber kan nu vælge at udtræde af den økonomiske regulering" på vores hjemmeside.⁵

Formålet med denne vejledning er at beskrive reglerne og betingelserne for at træde ud af den økonomiske regulering. Der er blandt andet regler om, hvornår et vandselskab betragtes som forbrugerejet, hvordan en beslutning om udtræden skal træffes, og hvilken dokumentation vandselskabet skal medsende i en anmodning om at udtræde.

¹ Vandsektorlovens § 3 a, stk. 1

² LBK nr. 1164 af 6. september 2016 med senere ændringer

³ LBK nr. 118 af 22. februar 2018

⁴ Vandforsyningslovens § 53

⁵ <https://www.kfst.dk/media/55847/orientering-til-forbrugerne-mindre-drikkevandsselskabers-udtraeden.pdf>

Kapitel 2

Hvornår er et vandselskab forbrugerejet?

2.1 Hvornår er et vandselskab forbrugerejet?

Et forbrugerejet vandselskab er i vandsektorloven defineret som et vandselskab, der udelukkende er direkte eller indirekte ejet af de tilknyttede forbrugere med tinglyst adkomst til fast ejendom i vandselskabets forsyningsområde.⁶

Ved et forbrugerejet vandselskab forstås således et vandselskab, hvor forbrugerne ejer andele og er den højeste myndighed i forhold til beslutninger vedrørende vandselskabet, enten via afholdelse af en generalforsamling eller via et repræsentantskab udpeget af forbrugerne.

En forbruger er ikke alene en privat husholdning men kan også være en virksomhed, der ejer en tilknyttet ejendom i forsyningsområdet. Derimod er lejere af fast ejendom ikke at anse som forbrugere.

Et vandselskab vil kunne anses for omfattet af definitionen, selvom vandselskabet midlertidigt leverer vand til kunder, der ikke er medejere af vandselskabet. Det kan fx være tilfældet, hvor vandselskabet leverer vand til et byggeprojekt eller et omrejsende cirkus.

Et vandselskab kan også betragtes som forbrugerejet, selvom vandselskabet også leverer vand til et andet vandselskab, udover at levere vand til egne forbrugere.

Det er alene de mindre forbrugerejede vandselskaber, der har mulighed for at anmode om at træde ud af den økonomiske regulering. Det vil sige vandselskaber med en debiteret vandmængde på mellem 200.000 og 800.000 m³.

Et kommunalt ejet vandselskab har således ikke mulighed for at træde ud af den økonomiske regulering.

Muligheden for udtræden gælder heller ikke selvejende vandselskaber eller privatejede vandselskaber, der ikke er forbrugerejede.

2.2 Vandselskab ejet af andre vandselskaber i fællesskab

Et vandselskab kan være ejet af andre vandselskaber i fællesskab. Det kan fx være tilfældet, hvor flere mindre vandværker (distributionsvandværker) har etableret et fælles produktionsvandværk, der leverer vand til et eller flere vandværker i området med begrænset eller ingen egen vandindvinding.

⁶ Vandsektorlovens § 2, stk. 8, nr. 5

Her vil de mindre distributionsvandværker ofte levere mindre end 200.000 m³ vand om året og vil dermed ikke enkeltvis være omfattet af vandsektorloven. Derimod kan det fællesejede produktionsvandværks samlede leverede vandmængde være over 200.000 m³, hvorved produktionsvandværket vil være omfattet af vandsektorloven.

I dette tilfælde er det fælles produktionsvandværk ikke direkte ejet af tilknyttede forbrugere, men er i stedet indirekte ejet af de forbrugere, der er tilknyttet distributionsvandværkerne.

Hvis bare ét af de mindre distributionsvandværker ikke udelukkende er forbrugerejet, men fx er kommunalt ejet, vil det fællesejede produktionsvandværk ikke være omfattet af muligheden for at anmode om at træde ud af den økonomiske regulering.

Kapitel 3

Hvordan kan der træffes beslutning om at udtræde?

3.1 Beslutning skal ske efter vandselskabets regler om en vedtægtsændring

Et forbrugerejet vandselskab kan beslutte at anmode Forsyningssekretariatet om at udtræde af den økonomiske regulering. En beslutning herom skal træffes af vandselskabets forbrugere efter de regler, som gælder for en ændring af vandselskabets vedtægter.⁷

Dette betyder, at der – fra vandselskab til vandselskab – kan være forskellige krav til fx flertallets størrelse og hvor mange, der skal være til stede for, at en generalforsamling eller repræsentantskab er beslutningsdygtigt.

3.2 Vandselskaber, der er ejet af flere forbrugerejede vandselskaber

Hvis et vandselskab udelukkende er ejet af flere forbrugerejede vandselskaber i fælleskab, kan de enkelte forbrugerejede vandselskaber beslutte, at det fællesejede vandselskab skal anmode om at træde ud af den økonomiske regulering. En beslutning herom skal ske efter de regler, der gælder for en ændring af det fællesejede vandselskabs vedtægter.

Det enkelte forbrugerejede vandselskab, som ejer vandselskabet i fællesskab, kan kun støtte en anmodning om udtræden, hvis en beslutning herom er vedtaget efter de regler, der gælder for en ændring af det pågældende vandselskabs vedtægter.⁸

Hvis et vandselskab er ejet af flere forbrugerejede vandselskaber, og det fællesejede vandselskaberne ønsker at udtræde, skal der således først gennemføres en beslutningsprocedure i alle de berørte vandselskaber. Det vil sige, at alle de forbrugerejede vandselskaber, som ejer det fællesejede vandselskab, skal beslutte, om det vil støtte et forslag om at udtræde. Herefter skal der træffes beslutning i det fællesejede vandselskab om, hvorvidt et forslag om at udtræde kan vedtages.

3.3 Oplysningspligt til forbrugerne inden der træffes beslutning

Inden et vandselskab træffer beslutning om at træde ud af den økonomiske regulering, skal vandselskabets bestyrelse senest 14 dage før afholdelse af en afstemning om et forslag om udtræden oplyse forbrugerne om, hvilken betydning det har for vandselskabet at udtræde af den økonomiske regulering, om vandselskabets nuværende økonomi og om de forventede økonomiske og administrative konsekvenser af udtræden.⁹ Oplysningen skal gives ved skriftlig meddelelse til de enkelte tilsluttede forbrugere, enten ved brev eller e-mail.

⁷ Vandsektorlovens § 3 a, stk. 1

⁸ Vandsektorlovens § 3 a, stk. 2

⁹ Vandsektorlovens § 3 a, stk. 3

Oplysningerne til forbrugerne skal mindst omfatte følgende¹⁰:

- » Energistyrelsens beskrivelse af de regler om økonomisk regulering mv., som vandselskabet er omfattet af før og efter udtræden, og som ligger på Energistyrelsens og Forsyningssekretariatets hjemmesider¹¹
- » Vandselskabets omkostningsniveau inden for de seneste 5 år, fordelt på regulatoriske afskrivninger på investeringer og renteomkostninger samt driftsomkostninger
 - » Ved regulatoriske afskrivninger menes vandselskabets årlige lineære afskrivninger på anlægsomkostningerne beregnet på baggrund af standardlevetider i pris- og levetidskataloget
 - » Ved renteomkostninger menes vandselskabets årlige renteomkostninger på vandselskabets lån
 - » Ved driftsomkostninger menes vandselskabets faktiske driftsomkostninger (FADO), der dækker over de driftsomkostninger, som selskabet har til den normale drift af sine aktiviteter, jf. nærmere herom under punkt 3.4
- » Prisudvikling siden vandselskabet blev omfattet af vandsektorloven
- » Den økonomiske ramme, som er gældende på tidspunktet for beslutning om udtræden
- » Aktuelle henlæggelser opgjort efter en metode fastlagt af Forsyningssekretariatet, jf. nærmere herom under punkt 3.5
- » Forventede ændringer i prisniveauet efter en eventuel udtræden, dvs. om der inden for de kommende 5 år forventes stigende eller faldende priser
- » Forventede administrative konsekvenser af en eventuel udtræden

3.4 Metode for opgørelse af faktiske driftsomkostninger (FADO)

Opgørelsen af driftsomkostningerne skal følge Forsyningssekretariatets definition af driftsomkostninger til brug for benchmarkingen, også betegnet faktiske driftsomkostninger (FADO), jf. nærmere herom indberetningsvejledning til økonomiske rammer¹², afsnit 3.5. Det indeholder alle vandselskabets driftsomkostninger fra årsregnskabet, som stammer fra den normale drift. Følgende specifikke omkostninger skal ikke indgå i FADO:

- » Regnskabsmæssig af- og nedskrivninger samt tab ved afhændelse af aktiver
- » Tab på debitorer
- » Ikke-påvirkelige omkostninger (IPO'er), jf. nærmere herom indberetningsvejledningen til økonomiske rammer, afsnit 3.1
- » Regulering af hensatte forpligtelser
- » Omkostninger til tilknyttede aktiviteter.

3.5 Metode for opgørelse af henlæggelser

Vandselskaber kan henlægge differencen mellem vandselskabets indtægter inden for vandselskabets regulatoriske indtægtsramme og faktiske omkostninger i et kalenderår, når vandselskabers regulatoriske indtægtsramme er højere end de regnskabsmæssige omkostninger. Vandselskaber kan anvende henlæggelserne frit inden for hovedvirksomheden, fx til ny teknologi eller takstnedsættelse.

Henlæggelser opgøres ud fra vandselskabernes regnskaber som kortfristede aktiver fratrukket kortfristede passiver fra balancen, hvilket udtrykker en akkumuleret opgørelse af selskabernes

¹⁰ ØR-bekendtgørelsens § 29, stk. 1

¹¹ <https://www.kfst.dk/media/55847/orientering-til-forbrugerne-mindre-drikkevandselskabers-udtraeden.pdf>

¹² Indberetningsvejledning til økonomiske rammer findes på <https://www.kfst.dk/vandtilsyn/vejledninger/>

likvide opsparing, jf. metodenotat for opgørelse af henlæggelser i vandsektor¹³. Den historiske over-/underdækning skal indgå i opgørelsen, uanset om den er opgjort i lang- eller kortfristede balanceposter.

Hvad der konkret skal indgå i jeres opgørelse af henlæggelser afhænger blandt andet af, hvordan jeres regnskab er opgjort, jf. metodenotatet om henlæggelser.

Der er dog nogle overordnede forhold, som ikke skal indgå i opgørelsen. Henlæggelser til brug for anlægsaktiver skal ikke indgå, uanset om den er opgjort i lang- eller kortfristede balanceposter. Det skyldes, at anlægsgælden skal afvikles i fremtidige indtægtsrammer, som blandt andet er baseret på de årlige regulatoriske afskrivninger fra anlægsinvesteringerne. Nedenfor fremgår overordnede forhold, som *ikke* skal indgå i opgørelsen, selvom de udgør kortfristede balanceposter:

- » Vandselskabets anlægsgæld, fx korfristet del af langfristede gældsforpligtelser, kreditinstitutter, lignende en kortfristet del af en anlægsgæld
- » Bygge kreditter
- » Periodiseret anlægs-, tilslutningsbidrag eller lignende i gældsposter
- » Opkrævningsretter i forbindelse med fremtidige økonomiske rammer, fx fremtidige opkrævningsret for klimatilpasningsprojekt
- » Udskudte skatteaktiver og -passiver
- » Markedsværdier af afledte finansielle instrumenter
- » Likviditeten fra tilbagebetaling af skat i forbindelse med Højesterets dom af 8. november 2018 vedr. ændring er i de skattemæssige afskrivninger

Nedenfor fremgår et illustrativt eksempel. Her er regnskabsposter, som *skal* indgå i beregningen, markeret med (+).

¹³ Metodenotat findes på <https://www.kfst.dk/vandtilsyn/analyser/> under titlen, "Udviklingen i den danske vandsektors økonomi 2010-2019"

Eksempel 3.1
Henlæggelse**Opgørelse af henlæggelse: 1.870**Kortfristede aktiver: 2.370

Likvide beholdninger (+)	1.500
Værdipapirer (+)	100
Underdækning (+)	300
Udskudt skat	50
Tilgodehavender fra salg (+)	400
Tilgodehavende fra selskabsskat (ikke vedr. skattesagen) (+)	70
Tilgodehavende fra selskabsskat (vedr. skattesagen)	500
Fremtidig opkrævningsret for klimatil- pasningsprojekt	100

Kortfristede passiver: 1.100

Leverandørgæld (+)	1.000
Kortfristet del af langfristede gældsforplig- telser	100
Skyldige sambeskatningsbidrag (+)	100

Langfristede aktiver: 600

Den historiske underdækning (+)	600
---------------------------------	-----

Kapitel 4

Hvordan anmodes der om at udtræde?

4.1 Anmodning skal sendes til Forsyningssekretariatet

Et vandselskabs anmodning om at træde ud af den økonomiske regulering skal sendes til Forsyningssekretariatet, der træffer afgørelse om udtræden efter modtagelse af den nødvendige dokumentation for at betingelserne for udtræden er opfyldt, jf. punkt 4.2.

En anmodning om udtræden med virkning fra 1. januar 2021 skal være modtaget i Forsyningssekretariatet hurtigst muligt og inden den 1. april 2020. Hvis Forsyningssekretariatet ikke kan imødekomme anmodningen, fx hvis der ikke er medsendt fyldestgørende dokumentation, skal vandselskabet nå at indberette til de økonomiske rammer senest den 15. april.

Hvis beslutningsproceduren ikke er tilendebragt, kan der inden den 1. april 2020 fremsendes en foreløbig anmodning om udtræden. Hvis endelig anmodning om udtræden, inklusive fyldestgørende dokumentation, jf. punkt 4.2, ikke er fremsendt til Forsyningssekretariatet senest den 15. maj 2020, bortfalder den foreløbige anmodning.¹⁴

Hvis der alene er fremsendt en foreløbig anmodning om udtræden, skal vandselskabet stadig indberette til de økonomiske rammer senest den 15. april 2020. Vandselskaber undtages således ikke fra pligten til at indberette oplysninger til brug for den økonomiske regulering senest den 15. april 2020, medmindre Forsyningssekretariatet har modtaget endelig anmodning om udtræden inklusive fyldestgørende dokumentation senest den 1. april 2020.

Anmodning om udtræden i de efterfølgende år skal være modtaget i Forsyningssekretariatet inden den 1. marts forud for det kalenderår, som anmodningen skal have virkning fra. En udtræden har således virkning fra førstkommande hele kalenderår efter Forsyningssekretariatets afgørelse. Hvis Forsyningssekretariatet ikke kan imødekomme anmodningen, skal vandselskabet indberette til de økonomiske rammer senest den 15. april.

Vandselskabet skal sende sin ansøgning om udtræden til vand@kfst.dk. Ved ansøgningen skal der skrives følgende i emnefeltet: Anmodning om udtræden – "vandselskabets navn"

4.2 Hvilke oplysninger og dokumentation skal medsendes?

Vandselskabet skal til brug for Forsyningssekretariatets afgørelse om udtræden indsende dokumentation for, at betingelserne for udtræden er opfyldt.¹⁵ Dokumentationen skal omfatte følgende:

- » Dokumentation for, at vandselskabet er forbrugerejet, fx ved fremsendelse af vandselskabet vedtægter

¹⁴ ØR-bekendtgørelsens § 29, stk. 4

¹⁵ ØR-bekendtgørelsens § 29, stk. 2

- » Beslutningsprotokol eller referat fra vandselskabets generalforsamling, hvor forslag om udtræden er vedtaget
- » Dokumentation for, at vandselskabets forbrugere rettidigt har modtaget de i punkt 3.3 nævnte oplysninger, herunder kopi af indkaldelse til generalforsamling, hvor forslag om udtræden blev vedtaget, inkl. bilag vedrørende dette punkt. Dokumentation kan fx være en kopi af et eventuelt standardbrev eller en standardmail, der er sendt til vandselskabets forbrugere indeholdende de under punkt 3.3 nævnte oplysninger
- » Redegørelse for, at beslutningen er truffet efter de regler, som gælder for ændring af vandselskabets vedtægter, fx med en henvisning til relevante bestemmelser i vandselskabets vedtægter samt referat af generalforsamlingen, hvor beslutningen blev vedtaget

4.3 Genindtræden

Et vandselskab, der er udtrådt af den økonomiske regulering, genindtræder i den økonomiske regulering, hvis vandselskabet ikke længere opfylder betingelsen for at være forbrugerejet, eller hvis vandselskabet i to på hinanden følgende år har haft en årlig debiteret vandmængde på mindst 800.000 m³.

En genindtræden har virkning for det førstkommande hele kalenderår efter at betingelserne for at være udtrådt ikke længere er opfyldt.¹⁶

Et vandselskab, der ikke længere opfylder betingelserne for at være udtrådt, har pligt til at anmelde dette til Forsyningssekretariatet senest den 1. marts i året efter, at betingelserne ikke længere er opfyldt.

Et vandselskab, der er udtrådt af den økonomiske regulering, kan også frivilligt beslutte at genindtræde i den økonomiske regulering. En beslutning om at genindtræde skal træffes efter de samme regler, der gælder for en beslutning om at udtræde.¹⁷ Se punkt 3.1 og 3.2.

En anmodning om genindtræden skal være modtaget i Forsyningssekretariatet inden den 1. marts forud for det kalenderår, som anmodningen skal have virkning fra.¹⁸

4.4 Særligt for vandselskaber hvis årlige debiterede vandmængde kommer over 200.000 m³

Et vandselskab, der ikke tidligere har været omfattet af den økonomiske regulering, bliver omfattet heraf, hvis vandselskabet i to på hinanden følgende år har haft en årlig debiteret vandmængde på over 200.000 m³.¹⁹ Vandselskabet skal anmelde dette til Forsyningssekretariatet senest den 1. marts i det efterfølgende år.²⁰ Vandselskabet skal herefter som udgangspunkt indberette til de økonomiske rammer og have fastsat en regnskabsmæssig kontrolramme.

Hvis det pågældende vandselskab imidlertid i samme ombæring anmoder om at udtræde af den økonomiske regulering, og Forsyningssekretariatet kan imødekomme anmodningen, skal vandselskabet ikke indberette til de økonomiske rammer.

¹⁶ Vandsektorlovens § 3 d, stk. 3

¹⁷ Vandsektorlovens § 3 a, stk. 6

¹⁸ ØR-bekendtgørelsens § 29, stk. 3

¹⁹ Vandsektorlovens § 2, stk. 1, nr. 3

²⁰ ØR-bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 1

En beslutning om samtidig at udtræde af den økonomiske regulering skal træffes af vandselskabets forbrugere efter de regler, som gælder for en ændring af vandselskabets vedtægter.

Inden vandselskabet træffer beslutning om at træde ud af den økonomiske regulering, skal vandselskabets bestyrelse senest 14 dage før afholdelse af en afstemning om et forslag om udtræden oplyse forbrugerne om:

- » Energistyrelsens beskrivelse af de regler om økonomisk regulering mv., som vandselskabet er omfattet af før og efter udtræden, og som ligger på Energistyrelsens og Forsyningssekretariatets hjemmesider²¹
- » Vandselskabets omkostningsniveau inden for de seneste 5 år, fordelt på investeringer og renteomkostninger samt driftsomkostninger
- » Forventede ændringer i prisniveauet, dvs. om der inden for de kommende 5 år forventes stigende eller faldende priser

Vandselskabet skal til brug for Forsyningssekretariatets afgørelse om udtræden indsende:

- » Dokumentation for, at vandselskabet er forbrugerejet, fx ved fremsendelse af vandselskabets vedtægter
- » Beslutningsprotokol eller referat fra vandselskabets generalforsamling, hvor forslag om udtræden er vedtaget
- » Dokumentation for, at vandselskabets forbrugere rettidigt har modtaget Energistyrelsens beskrivelse " "Orientering til forbrugerne – Mindre vandselskaber kan nu vælge at udtræde af den økonomiske regulering"
- » Redegørelse for, at beslutningen er truffet efter de regler, som gælder for ændring af vandselskabets vedtægter, fx med en henvisning til relevante bestemmelser i vandselskabets vedtægter samt referat af generalforsamlingen, hvor beslutningen blev vedtaget

Hvis Forsyningssekretariatet ikke kan imødekomme anmodningen, skal vandselskabet nå at indberette til de økonomiske rammer senest den 15. april.

²¹ <https://www.kfst.dk/media/55847/orientering-til-forbrugerne-mindre-drikkevandselskabers-udtraeden.pdf>